

Scheel) samlet sig om en Række ny Forslag, som indstilles til Tingets Vedtagelse i Henhold til følgende Betragtninger.

Den Grundtanke, hvorpaa Regeringsforslaget hvilede, at gøre en Reform af Folkef. skolen mulig ved at lade Statskassen overtage en betydelig Del af de med Folkef. skolen forbundne Udgifter, tiltræde vi, idet der næppe kan paavises noget andet Middel til at naa fremad, end ved at slaa ind paa denne væsentlig ny Vej. Men vi finde, at det, som Forslaget ad denne Vej vil naa, sætter Maalet for, hvad der bør søges naaet ved en Lov, der sandsynligvis i lange Tider vil komme til at udgøre Grundlaget for vort Folkef. skolevæsen, for lavt og lavere, end det burde kunne naaes ved et saa betydeligt Bidrag af Statskassen, som paaregnes.

De Reformer, Forslaget vil realisere, ere hovedsagelig to, nemlig Formindstfelse af det Børneantal, der maa undervises af een Lærer, og en Forbedring af Lærernes Lønningsforhold.

Vi mistende ikke Betydningen af disse Reformer, der set fra Skolens Standpunkt begge kunne siges af have for Dje, at vinde det størst mulige Udbytte af en knap tilmaalt Undervisningstid. Men vi savne i Forslaget for det første Bestræbelsen efter at vinde frem mod et endnu højere Maalet og efter at naa det endnu større Udbytte, som betinges af, at Undervisningstiden ikke holdes inden for de nævnte Grænser, der nu ere dragne for den. Der er her et tredje Reformmaal, som en ny Skolelov ikke bør tabe af Syne, hvis et stort og betydeligt Fremstridt for Folkef. skolen ud over den nuværende Tilstand skal kunne naas. Dernæst finde vi, at den Maalet, hvorpaa Forslaget ordner Lønningsforholdene, særlig for Lærerne paa Landet, ikke er en saadan, at en Formaalet flybestigende Reform derved opnaas. Der vil i en Mangfoldighed af Tilfælde ikke være sikret disse Lærere en passende Begyndelsesløn, hvad der ikke opvejes ved den overdrevne Betydning, Alderstillægene have faaet. Avancementet er derhops, trods de ved Forslaget hjemlede betydelige Forskelligheder i Begyndelseslønnen, end ikke i Regeringsforslaget tilstrækkelig sikret, og er

det endnu mindre efter Reglerne i Folketingets Forslag. Særlig uheldig bliver herefter navnlig Andenlærernes Stilling. Det er en tarvelig Trøst for et stiftet Avancementshaab, at der efter 20 Aars Tjenestetid gives en Andenlærer, der i saa lang Tid, og da sandsynlig for Livstid, vil forblive i denne Stilling med den dertil knyttede tarvelige Bolig for en ugift, et forholdsvis større Alderstillæg.

Disse Savn og Mangler ved Lovforslaget hidrøre væsentlig fra den Maalet, hvorpaa Statskassens Deltagelse i Udgifterne ved Folkef. skolen er ordnet. Herom handle Lovforslagets §§ 30—32. Her kan imidlertid bortses fra de ved § 31 anordnede Tilskud til Skolefondene, hvorved kun delvis noget nyt indføres, samt fra § 32, der med Hensyn til det kjøbenhavnske Skolevæsen gaar uden for det ellers fulgte System. Vægten ligger paa § 30, der ordner Maalet, hvorpaa den overvejende Del af Statskassens ny Byrde skal komme Skolevæsenet til gode. Dette sker da ikke ved, at Statskassen tilstuder til Kommunerne en Del af deres Skoleudgifter, men derved, at Statskassen direkte overtager en Del af Lærernes Lønning, nemlig — foruden visse Lønningstillæg, som i denne Sammenhæng ere uden Betydning — Alderstillægene, alle paa Landet, en Del i Købstæderne.

Ved dette System opgives paa Forhaand den Spore for Kommunerne til ikke at sty forøgede Udgifter til deres Skolevæsens Udvikling, som en Ordning vilde give, der lod Statskassens Bidrag tilskyde Kommunerne i Forhold til Udgifternes Størrelse. Alle Udgifter uden for Lærernes Lønning falde efter Lovforslagets Ordning udelukkende Kommunerne til Last, og for Lærerlønningernes Vedkommende ville Kommunerne kun mærke nogen Virkning, af Statens Deltagelse i Byrden, for saa vidt de Lønningsdele, Kommunerne komme til at udrede, sættes lavere, end de ellers vilde være blevne. Men denne Virkning, glemmes let i Tidens Løb, medens det stadig vil mærkes, at Kommunerne ere alene om at bære Begyndelsesløningerne. Der vil i dette System saa meget mere savnes en Opmuntring til ved en